

Svend E. Johansen: Jeg skal ikke forlænge Debatten med nogen stor Tale, men jeg finder det rigtigst at motivere min Stilling til det foreliggende Forslag til Danmarks Riges Grundlov. Det er unægteligt et stort Apparat, der skal sættes i Scene, naar en Grundlovsændring skal gennemføres. Naar jeg tænker paa det mægtige Materiale, der er givet Tinget til Behandlingen af denne Sag: Kommissionsbetænkningen, der er et stort Værk for sig, Udvalgets Betænkning paa 98 Sider med 76 Ændringsforslag, 10 private Ændringsforslag og et Underændringsforslag samt 30 Bilag, omhandlende de mest forskellige Problemer, saa synes jeg ærlig talt ikke, at Resultatet staar i Forhold til Anstrengelserne.

Jeg har nu heller ikke det Indtryk, at Befolkningen er særlig interesseret i Rigsdagens Arbejde paa dette Omraade; den venter ikke i feberagtig Spænding paa Resultatet af Overvejelserne. Snarere kan man sige, at den vel nok, bortset fra den Del, der tilslutter sig Det konservative Folkeparti — for der har jo unægtelig været Gang i Karussellen —, staar ret ligegyldigt over for dette store Spørgsmaal. Om denne Lige-gyldighed skyldes en instinktiv Fornemmelse af, at der ikke vil ske store og gennemgribende Ting, ved jeg ikke, men hvis den skyldes en saadan instinktiv Fornemmelse, har den vist sig at være rigtig, for i Virkeligheden er det ikke gennemgribende Reforme, der skabes i dansk Politik, naar Forslaget med de her foreliggende Ændringer engang er ophøjet til Lov. Den jævne folkelige Talemaade: „Ølse for og Ølse bag, Pølsen beholder dog sin Smag“, passer saa glimrende paa hele det Arbejde, der er udført paa dette Omraade.

Med Hensyn til min principielle Stilling til det foreliggende Lovforslag staar jeg i og for sig paa Linie med de Betragtninger, det ærede Medlem Hr. Gregersen har gjort gældende, om end min Konklusion af Betragtningerne maa blive en anden end det ærede Medlems. Det, man efter mine Begreber maa forlange af en moderne Grundlov, er, at den maa hvile paa enkle, klare og frie Principper saasom personlig Frihed, lige Livsvilkaar, Erhvervsfrihed og virkeligt Folkestyre.

Med Hensyn til den personlige Frihed kniber det ikke saa lidt under den nuværende Forfatning. Jeg behøver blot at pege paa Værnepligten, der i § 88 er paalagt enhver vaabenfør Mand, og som ikke kan siges at respektere Individets Ret til at raade over sin egen Person, men da § 88 uændret

gaar igen i Forslagets § 85, betyder Forslaget paa dette Omraade intet Fremskridt.

Erhvervsfriheden er jo allerede ved den nuværende Grundlovs § 81 sikret dette Lands Borgere i fuldt Omfang. Ogsaa her er det betegnende, at Paragraffen gaar uændret over i Forslaget som § 78. Jeg skal indrømme, at Risikoen herved er heller ikke særlig stor, for hvad enten Paragraffen har Nr. 81 eller 78, saa er Erhvervsfriheden i Dag kun en tom Formel, da den praktiske Lovgivning for længst har likvideret den. Man kan blot tænke paa saadanne Love som Valutaloven, Overarbejdsloven, Ophævelsen af Arbejds- og Erhvervsfrihedsloven, saa har man den grundlovssikrede Erhvervsfrihed i bengalsk Belysning. Føjer man hertil de faglige Organisationers, Arbejder- saavel som Arbejdsgiverorganisationers, Monopolisering af Arbejdsmulighederne, maa det erkendes, at Begrebet Erhvervsfrihed er en Fiktion uden nogen praktisk Betydning. En reel Erhvervsfrihed, og det gælder ogsaa en reel Ejendomsret, kan kun gennemføres i Forbindelse med de økonomiske Særfordeles Ophævelse, hvilket forudsætter, at de natur- og samfundsskabte Værdier inddrages. Det paapeges saa tit, at disse Værdier, de natur- og samfundsskabte Værdier, tilhører Folket, og dette er anerkendt af Regeringspartierne i deres Programmer. Dog, der gøres end ikke et Forsøg paa at faa denne haardt tiltrængte og retfærdige Reform med, naar Rigets nye Forfatning skal gennemføres. Man kører tværtimod videre med Ejendomsrettens Ukrænkelighed paa det hidtidige forkvaklede Grundlag. Til en Frihedens Grundlov hører ogsaa, at Borgerne stilles lige, at Særfordele afskaffes. Dette bør vel ogsaa betyde, at de Særfordele, en Del Erhverv gennem Statsmagtens og Rigsdagens Bevaaenhed, f. Eks. gennem Toldbeskyttelse og de talrige Produktionsordninger, er i Besiddelse af, skal ophøre. Herom nævner Forslaget intet.

Det er et Spørgsmaal betegnende for Realitetssansen, at det i § 59 i Forslag om Folkeafstemning udtrykkeligt bestemmes, at Love om direkte og indirekte Skatter er unddraget en Folkeafstemnings Prøvelse. Prisforfalskningen gennem de indirekte Skatter vilde styrte sammen som et Korthus, hvis Vælgerne havde Mulighed for Afstemning herom. Den Risiko ønsker man altsaa heller ikke at løbe.

Paa Retsplejeomraadet betyder Forslaget et Tilbageskridt. I den nuværende Forfatnings § 72 er det bestemt, at Næv-